

מרובה פרק שביעי בבא קמא

הגהות הבי"ח

לרבות שאר דברים • כל הני • אילו כן • לשון תשובה שאילה הן :
אף כל קדוש בכבורה - ולא מתרבי מדרשא אלא חמור הלך מה
היה לך להביא שלא נכתב חמור, להכי כתב חמור דע"כ כלל ופרט(ג)
לשאר דברים אתי : **והכל בכלל** • חיים המשמע לרבות כל בעלי

כשהוא אומר שה כו' • אף על גב דחמור כתיב ברישא נקט
כי האי גוונא משום דהכי מסיק מילתיה שפיר :
יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל • שאל הר"ר אשר מלוניויל
אח ר"ה הי"ח ס"ד דמגניבה שור וחיים מרבינן כל דבר

(ה) גמ' מה י"ש לך להביא
שה : (ג) שם כשהוא
אומר חיים הרי בעלי
חיים : (ב) רש"י ד"ה
אף כל וכו' כלל ופרט
והכל לשאר : (ד) חות'
ד"ה יאמר וכו' ולא יא
אלא פרט : (ה) בא"ר
מתייבש לפי ר"י וכו'
למימר שיהיה הכל בכלל
חיים מאי קמשי וכו'
והא מכת פרטות בא
לרבות בכלל חיים
אפילו לא :

חיים למה לי : **מי קמיני שור** - ברישא
והדר גניבה דהוא ליה פרט וכלל
דנימא הכל בכלל דנעשה כלל מוסיק
על הפרט, גניבה ושור כתיב דהוא
ליה כלל ופרט ושור אין מידי אחרינא
לא : **וכי סימא אילו נאמר קאמר** - אילו
נאמר שור ברישא והדר גניבה לא
היה לריך לכתוב יתיר ולמה לא
נקטב כן : **אילו נאמר שור וגניבה** -
בתמיה הא ודאי ה"ל פרט וכלל
בשפיר קשיא ל"י ומאי אילו כן קמהדר
ליה : **אלא דכתיב קאמר** • בתמי'
גניבה ושור הא הוה ליה כלל ופרט
ומאי הכל בכלל דקא קשי ל"י ומאי
מה הפרט מפורש דמהדר ליה הא
כלל ופרט לא מרבי מידי : **אמיים**
פטר : גניבה דה"ל כללל קמא סמך
ליה אחיים דהוי כללל בתרא דהריש
בכלל ופרט וכלל, וסיפא דקמא
ויאמר גניבה שור ושה וחמור והכל
בכלל, והאחיים סמך ליה, ומאי
קשיא ל"י הא טפי לא כתיב, הא המלא
המלא קשיא ליה כדאמר במסקנא
ומימי אפסקיה גמרא למילתי דרבה
בפרקי אחריתי ולא שנק לאסוקיה
למילתי : **והא לא דמי כללל בתרא** -

כשהוא אומר "שה" הרי שיה אמור הא מה אני
מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר שור** שה
וגניבה והכל בכלל, אילו כך היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור
כשהוא אומר "חמור" הרי חמור אמור הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר שור**
וחמור שה וגניבה והכל בכלל, אילו כך היתה
אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל
ב"ח מה יש לך להביא, שאר בעלי חיים
כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** מה
אמר שור וגניבה מי כתיב שור וגניבה, גניבה
ושור הוא כתיב **גב תמצא אילו נאמר** קאמר:
אילו נאמר שור וגניבה, וכו' מצית אמרת מה
הפרט מפורש, הוה שור פרט וגניבה כלל
פרט וכלל נעשה כלל מוסיק על הפרט
ואיתרבו להו כל מילי **אלא** כדכתיב קאמר
גניבה ושור מי מצית אמרת הכל בכלל או
מה הפרט מפורש הוה ליה גניבה כלל ושור
פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט
שור אין מידי אחרינא לא **אמר רבא** תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

נמלא שאין כלום בכלל בתרא דחיים
יתיר מבעין הפרט והואיל וכן הוא
אית לן למימר דחיים כלל הוא להיות
משמע כל דבר כמו גניבה באם
אית ענין לחיים ממש תניהו לענין
כל דבר או נפרש חיים לשון חשיבות
כמו אחיים לקרב כעין שגגב דלקמן
ולהכי קאמר והכל בכלל דאם לא
בא לרבות מכעין הפרט אלא בעלי
חיים לא יכתוב שום פרט אלא גניבה
וחיים וליהו גניבה כלל וחיים פרט
ונ"מ בעלי חיים והא דפריך הא לא
דמיא כללל בתרא דכללל קמא
אע"ג דפרשית דחיים משמע כל
דבר כמו כלל דגניבה מ"מ הואיל
ומשמעות פשט שלהן אין שיה אין
לעשות כלל ופרט וכלל מהם ומשני
ה"א קרב לגבי מוצת אין וכלל חיים
כמשמעותיה ומכעין הפרט אלו
ממעטין שאר ב"ח שאין קריבין לגבי
מוצת כמו בכל מקום דכעין הפרט
אחא למעטין מכללל בתרא והכל
מתייבש(ה) כפי ר"י אך האתחודקאמר
יאמר גניבה שור ושה וחמור וחיים
והכל בכלל דכיון דמכת פרטי בעי
למימר שיהיה הכל בכלל מאי קמשי
אילו כן קהייתי אומר מה הפרט מפורש
בעלי חיים והא מכת פרטות בא
לרבות אפי' לאו בעלי חיים ואורי'
דמתרין לא הוון דברי הקמאן
וחוזר ומקשה לו אומה קושיל עמיה
ומפרש דכיון ואין נראה דאין זו
כוגיית הגמ' אלא תנא אחד הוא
ששאל ומשיב לעצמו לכך נראה לפרש
דהתנא לרווחא דמילתא בא לפרש
דאפילו תאמר שאין חילוק בין ב"ח
לשאין בעלי חיים ולא ממעטין מחיים
לדלו ב"ח אפי' מפרטא דשור לא
לרבה כל דבר המטלטל וגו' ממון
ותקשה לך המלא המלא ל"ל דהא לא
מרבינן מפרטא דשור אלא דבר
הקרב לגבי מוצת ומסיק ויאמר
גניבה ושור וחמור שה וחיים והכל

דלא כילל אלא בעלי חיים **כללל**
קמא המשמע כל דבר : **כל סנה**
דבי רבי ישמעאל - בשילהו אלו טריפי :
ופני קא קשיא ליה - להנא דבי
חזקיה כסיפא דמילתא : **אם סנה**
סנה - המשמע ריבוי למה לי והשת'
קא מפרש לה רבא לכולא **ממני** :
הכל בכלל - המתרבי כל כעין הפרט
דבר המטלטל וגופו ממון : **אם מה**
אני מקיים גניבה - דדרשין בכלל
ופרט, לרבות כל דבר : **אמר גניבה**
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל -
אם המלא המלא ל"ל ומשני אילו כן
הייתי אומר אף כל ב"ח להכי
אילטרין יאם המלא המלא למימר
לדלו מגניבה וחיים דרשינה לכל
אלא מלא המלא המלא ושדינהו לכל
הני פרטי ביניהו כדמפרש לקמן :
הדר פריך סנה דבי חזקיה **אם** **אמר**
לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר
חיים הרי בעלי חיים אמור - כלומר
מקרא בהדיא נפקי ולאו מכלל ופרט
הלך מה אני מקיים כלל ופרט לרבות
כל דבר ואכתי המלא המלא למה

אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

כעין חיים
אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

לי והכי מסקנא דתנא דבי חזקיה :
חיים לשאין בעלי חיים אבל בתמיה שהיו לו טעמים אחרים לא מושג אם לא נחלק והשתא אינרין
ופריך מה י"ש לך להביא בעלי חיים כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור ולמה לי כל הני פרטי הא מה אני מקיים גניבה פירוש כלל
ופרט וכלל לרבות כל דבר ועוד שאלו דאמאי הורך לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש
דבר שנבלתו משמא לאחוי עופות טהורים ולא הוי מני לאקשווי וכו' כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור כו' ושפיר אינרין המלא המלא
ואורי' דסובר זה התנא שאין לנו לתלות זה הדבר בלד עומאה כיון שטומאה חלוקה יותר מדאי שיה צמגה ובמשא וזה בבית הבליעה
דוקא ועוד שאלו למה ליה לרבה למימר דאם המלא המלא קא קשיא ליה ונריך להפוך דברי דברייתא ולומר גניבה ושור לימא דחזקיה
אחא לפרושי למה כל הני פרטי ואם המלא המלא סמך וככני מערבא ס"ל דאמרי בשני כללות הסמוכי' זה לזה הטל פרט ביניהו דוונם בכלל
ופרט ור"ק יאמר המלא ושור וגניבה והכל בכלל אבל המלא המלא לא תשיב להו שני כללות דדברה תורה כלשון בני אדם ומשני דמשור לחודיה
וגם שני כללות אלו ומסיק ויאמר המלא ושור וחמור ושה וגניבה והכל בכלל אילו כהייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח והשתא מסיים שפיר
כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים כלל ופרט לרבות כל דבר והוי אחי מסקנא דברייתא שפיר דלפי מה שמפרש רבא
דהמלא המלא קא קשיא ליה אין מתרין דברייתא עמיה כלום וגם מה שמזכיר שור קודם לגניבה הוא אחי נמי שפיר והשיב לו ר"י חלא דאין
לומר דבירה תורה כלשון בני אדם אלא במקום שאי אפשר לומר בע"ל ואין להאריך כאן בזה ועוד דא"כ היאך היה יכול לומר אילו כן הייתי
אומר מה הפרט מפורש קרב לגבי מוצת וקדוש בכבורה הא ע"כ כיון דסבר האי תנא דשני כללות הסמוכים זה לזה בריבה ומיעט וריבה דיינינן
ליה א"כ משני כללות היה מרבינן כל דבר דהא יכא למימר הטל פרט ביניהו ככני מערבא דא"כ תקשה ליה שה למה לי דפרריך בסמוך :
א

כעין חיים
אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

כעין חיים
אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי

כעין חיים
אמר רבא תנא
אחיים קא סמך ליה **ובלל** ופרט **ובלל** איל
והא לא דמי כללל בתרא דכללל קמא הא
תנא **דבי רבי** ישמעאל הוא דכתיב
דריש כללי ופרט והכי קא קשיא ליה
אם המצא תמצא למה לי **אמר שור וגניבה**
וחיים והכל בכלל, איליכין היתה אמר מה
הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מוצת אף כל
הקרב לגבי מוצתמה יש **להביא** שה **כשהוא**
אמר "שה" הרי שיה אמור, הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה ושור ושה
וחיים והכל בכלל **אילו בו היתה אמר** מה
הפרט מפורש דבר הקדוש בכבורה אף כל
דבר הקדוש בכבורה, מה יש לך להביא חמור,
[כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור, הא מה
אני מקיים גניבה לרבות כל דבר **אמר** גניבה
ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל, אילו כן
היתה אמר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף
כל ב"ח מה יש לך להביא, שאר ב"ח כשהוא
אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים
גניבה לרבות כל דבר, אם המצא תמצא ל"ל
אי